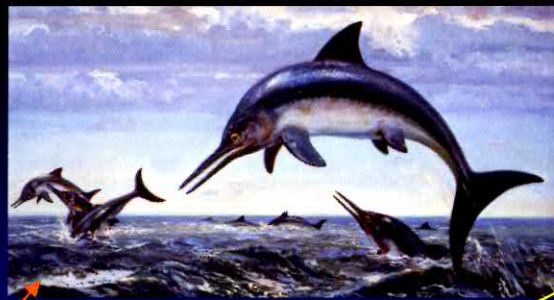

JURA

K výpravě do jurského světa použijeme loď. Proč? Protože moře tehdy proniklo hluboko do nitra pevnin a voda byla v té době téměř všude. Zalila celou střední a západní Evropu, západní část Severní Ameriky, značnou část Asie, část Afriky a také západní Austrálii. Proto také toto období vstoupilo do dějin Země jako perioda mořská. Projevilo se to i na podnebí, které se stalo podstatně vlhčím. Pod mořskou hladinou se čínili drobní stavitelé velkých staveb – koráli, hojní byli i mlži, ježovky, lilijice, hvězdice, hadice, planktoničtí prvoci a zejména amoniti. Byly to vesměs nové a modernější formy, neboť většina těch primitivních, kterým se podařilo přežít kritickou hranici mezi prvohorami a druhohorami, v juře definitivně vymřela. Přestože byla jura hlavně periodou mořskou, hlavní pozornost na sebe poutá souš. Tam se totiž odehrály události, které jsou dnes středem zájmu jak odborníků, tak i laiků. Jejich hlavními hrdiny se stali plazi, kteří v té době ovládali celý svět. A to nejenom pevninu. Mnozí se vrátili zpět do vody (ryboještěři) a někteří se dokonce naučili létat (ptakoještěři). Největšímu zájmu se mezi druhohorními plazy těší dinosauři. Mezi těmi vzniklo mnoho nejružnějších typů. Od lehce stavěných dvouhých běžců a neškodných býložravců až k obrovitým mnohatusovým čtvernožcům a masožravým dravcům. Jací obři se v jurském období pohybovali po pevnině, o tom svědčí zkamenělé kostry, ale i jednotlivé kosti těchto tvorů. Dvoumetrová stehenní kost nebo tři metry dlouhý krční obratel svědčí o tom, jak vypadali jejich majitelé. Přívlastek „veleještěři“ jistě nebylo zvoleno náhodně. Stejnou atrakci, jakou byli v jurské krajině gigantičtí dinosauři, byli na jurském nebi ptakoještěři. Tito „pohádkoví draci“ měli většinou velkou hlavu s dlouze protaženými čelistmi a zobákem, plným hrozivých zubů. Krk měli dlouhý, trup krátký a nohy téměř zakrnělé. Nesloužily totiž k chůzi, ale pomáhaly při šplhání po kmenech stromů.

Býložravý veleještěř *Diplodocus*, dlouhý až 27 metrů, žil před 150 miliony let v Severní Americe.

Jurský ptakoještěř *Pterodactylus* byl létající plaz.